

1 .

Když se Eurídice Gusmãová vdala za Antenora Campela, stesk po sestře již pominul. Už byla schopná udržet si úsměv, když slyšela něco vtípného, a zvládla si přečíst dvě stránky z knihy, aniž by zvedla hlavu a přemýšlela nad tím, kde by asi v tu chvíli mohla Guida být. Je pravda, že ji hledala i nadále, zkoumavě si na ulici prohlížela ženské tváře a jednou si byla jistá, že ji zahlédla v tramvaji ve směru do Vila Isabel. Potom ale toto přesvědčení pominulo jako všechna ostatní, které do té chvíle měla.

Proč se Eurídice s Antenorem vzali, nikdo moc dobře neví. Někteří věří tomu, že se svatba uskutečnila, protože José Salviano a Manuel da Costa už byli zadaní. Jiní to zase přisuzují nemoci Antenorovy tety, osoby zodpovědné za manželský svazek, která už nadále nemohla svému synovci prát oblečení speciálním levandulovým mýdlem nebo mu připravovat slepičí vývar s tenoučkými cibulovými plátky. Ačkoli měl Nonó v oblíbené chuti cibule, nenáviděl její strukturu. Jediný kousek cibule ukrytý ve fazolích mu byl schopen vyvolat nevolnost a říhání na celé dlouhé odpoledne, které proléval

léčivou substancí Alka-Seltzer. Jsou i tací, kteří věří tomu, že se Antenor s Eurídicí do sebe opravdu zamilovali a že tato vašeň trvala tři minuty dlouhého tance pro páry na jednom maškarním bále Námořního klubu.

Fakt je ten, že se vzali v přeplněném kostele a hostina se konala v domě nevěsty. Dvě stě tresčích krocket, dvě bedny piva a lahev šampaňského na přípitek u svatebního dortu. Jeden soused, profesor houslí, se nabídl, že na svatbě zahraje. Židle byly odtaženy ke stěně, aby si manželské dvojice mohly zatančit valčík.

Na svatbě nebylo moc dívek, protože Eurídice neměla kamarádky. Přišly tam dvě ne moc staré tety, nepříliš atraktivní sousedka společně s jinou, nepříliš sympatickou. Nejhezčí dívka byla na portrétu jediné zarámované fotografie v sálu.

„Kdo je ta dívka na fotce?“ zeptal se jeden ženichův přítel.

Antenor do svého přítele dloubl a sdělil mu, že tohle nejsou dobré způsoby. Mladého muže to otrávil, rozhlédl se kolem a pak se zadíval na sklenku v ruce. Nechal pivo na stole a odešel na druhý konec sálu.

Byl to prostý obřad, po němž následovala prostá oslava a komplikované líbánky. Antenora pohoršilo, že se prostředradlo nezašpinilo.

„Kde jsi k čertu trajdala?“

„Já jsem nikde netrajdala.“

„Ach, ale trajdala, ženo.“

„Ne, netrajdala.“

„Nechod' na mě s výmluvami, moc dobře víš, co jsme tu měli vidět.“

„Ano, vím, sestra mi to vysvětlovala.“

„Běhno. Oženil jsem se s běhnou.“

„Nemluv tak, Antenore.“

„Tak to říkám a opakuji. Běhno, běhno, běhno.“

Sama v posteli, schovaná pod dekou Eurídice potichoučku plakala za *běhny*, které schytala, i za *běhny*, které slyšela celá ulice. A proto, že to bolelo, nejprve mezi nohama a potom v srdci.

V následujících týdnech se celá záležitost zklidnila a Antenor došel k závěru, že nebude nutné ženu vracet. Uměla nechat zmizet cibulové kousky, velmi dobře prala a žehlila, mluvila málo a měla pěkný zadek. Navíc se díky incidentu ze svatební noci cítil povýšeně, takže když se obracel k manželce, dělal, jako by k ní musel sklánět hlavu. Eurídice na to tam zdola přistoupila. Vždycky si o sobě myslela, že za moc nestojí. Nikdo za moc nestojí, pokud musí chlapci ze sčítání lidu sdělit, že má do políčka zaměstnání napsat slova „v domácnosti“.

Cecílie přišla na svět devět měsíců a dva dny po svatbě. Bylo to usměvavé a tlustoučké miminko, které rodina přivítala oslavou. Opakovali: *Je krásná!*

Afonso přišel na svět další rok. Bylo to usměvavé a tlustoučké miminko, které rodina přivítala oslavou. Opakovali: *Je to chlap!*

Jelikož byla Eurídice zodpovědná za stoprocentní nárůst rodinného jádra za méně než dva roky, usoudila, že nastala chvíle poslat tělesnou část svých manželských povinností do

penze. Své rozhodnutí se ve volných chvílích sobotních rán i v temných okamžicích po deváté večer snažila Antenorovi vyložit nerůznějšími indispozicemi. Antenor však nechtěl žádné „nedotýkej se mě“ vůbec připustit. Byl mužem zvyků a rutiny, včetně té, že se přivine k noční košili manželky a zaboří nos do jejího měkkého bělostného krku. Eurídice se tedy nechala slyšet jinak. Přibrála hromadu kil, jež mluvily samy za sebe a křičely na Antenora, aby se vzdálil.

Po snídani se dojídala svačinou v deset, po obědě svačinou ve čtyři a po večeři napodruhé v devět. Pauzy mezi tím vyplňovala zbytky kašiček a ochutnáváním pokrmů, aby zjistila, zda jsou málo nebo hodně slané, málo nebo hodně sladké, málo nebo hodně ochucené. Naší Eurídici narostly tři brady. Zdálo se, že se jí zmenšily oči, a neměla dostatek vlasů, jež by jí olemovaly odulý obličej. Když zjistila, že je tak akorát v bodě, aby se k ní manžel už nikdy nepřiblížil, osvojila si zdravé stravovací návyky. Pondělní rána držela dietu a nejedla mezi hlavními jídly.

Eurídičina váha se ustálila, stejně jako i rutina rodiny Gusmão-Campelových. Antenor odcházel do práce, děti do školy a Eurídice zůstávala doma, mlela maso a přemýšlela jalové myšlenky, jimiž si otravovala život. Neměla zaměstnání, do školy už nechodila; čím tedy vyplnit denní hodiny, poté co ustlala postele, zalila květiny, zametla obývací pokoj, vyprala oblečení, okořenila fazole, uvařila rýži, připravila suflé a osmažila bifteky?

Protože Eurídice, a na to vemte jed, byla znamenitá žena. Kdyby jí dali vyhotovené výpočty, projektovala by mosty.

Kdyby jí poskytli laboratoř, vyvinula by vakcíny. Kdyby jí dali prázdné listy papíru, napsala by světová díla. Ale to, co jí dali, byly špinavé trenýrky, které velmi rychle a dobře vyprala, načež si sedla na pohovku, prohlížela si nehty a přemýšlela, nad čím by měla přemýšlet.

A tak se stalo, že došla k závěru nemyslet vůbec. A aby nemyslela, musela se na celý den něčím zaměstnat. Jediná domácí činnost, která jí takovou výhodu poskytovala, bylo vaření, jež v sobě mělo dar téměř nekonečných každodenních úkonů. Eurídice by těžko mohla být inženýrkou, nikdy by nevzkročila do laboratoře a neodvážila by se psát básně. Tato žena se ale věnovala té jediné povolené činnosti, která v sobě jistý prvek inženýrství, vědy a poezie má.

Každé ráno po probuzení, nachystání dětí, nakrmení rodiny a vysvobození se od manžela a dětí si Eurídice otvírala *Knihu receptů tety Palmíry*. Kachna s pomeranči vypadala na dokonalou večerši, až na to, že by musela koupit kachnu a doma nebyly žádné pomeranče. Oblékla se na ven a vyrazila do drůbežárny vybrat vydatnou kachnu. Využila příležitosti a koupila i kuře, protože kachna měla být přes noc naložená ve víně a koření; příprava večere toho dne se tedy stala výzvou, a řekněme si na rovinu, Eurídice výzvy potřebovala jako sůl. Kachna musela být čerstvá a tučná, kuře mělo mít červený hřebínek a masitá prsíčka. Na trhu Eurídice koupila pomeranče na příští den, kokos do bábovky, blumy do nádivky rosbífu a tucet banánů, kterými nakrmí Afonsa s Cecílií, poté co se poštourají v jídle a prohlásí: „Mně to nechutná.“